

OSNUTEK

Številka: 007-141/2014
Ljubljana, dne 16. 1. 2015
EVA 2014-2030-0033
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravniškem državnem izpitu (EVA 2014-2030-0033) – skrajšani postopek – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepa vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne... sprejela naslednji sklep:</p> <p>Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravniškem državnem izpitu (EVA 2014-2030-0033) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.</p> <p style="text-align: right;">mag. Darko KRAŠOVEC GENERALNI SEKRETAR</p>
Prejmejo: – Državni zbor Republike Slovenije – Ministrstvo za pravosodje, – Ministrstvo za finance, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
Vlada Republike Slovenije predlaga, da Državni zbor predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravniškem državnem izpitu obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevno uskladitev zakona z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 87/11, 97/11 - popr. in 109/12) in za manj zahtevno dopolnitev zakona, ki je natančneje pojasnjena pod točko 5 tega gradiva.
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje - Tina Brecelj, državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje

<ul style="list-style-type: none"> - Darko Stare, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje - Andreja Lang, generalna direktorica Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
Pri pripravi dela ali celotnega gradiva zunanji strokovnjaki niso sodelovali.		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
<ul style="list-style-type: none"> - mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje - Tina Breclj, državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje - Darko Stare, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje - Andreja Lang, generalna direktorica Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja 		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>S predlagano novelo se Zakon o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. 83/03 – uradno prečiščeno besedilo, 111/07 in 40/12 – ZUJF; v nadaljevanju: ZPDI) usklajuje z zakonodajo, ki ureja področje vrednotenja in priznavanja izobraževanja v primerih, ko so kandidati končali primerljivo izobraževanje v tujini. V okviru ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za sprejem za sodniškega pripravnika in za pristop k pravniškemu državnemu izpitu se bo ustreznost tujega izobraževanja in usposabljanja s področja prava po novem ugotavljala v postopku, ki ga bo vodilo Ministrstvo za pravosodje kot resorno pristojno ministrstvo. Vsebinska podlaga za izdajo odločbe ministrstva bo mnenje strokovno-posvetovalne komisije, ki se bo opredelila glede ustreznosti izobraževanja oziroma usposabljanja, opravljenega v tujini.</p> <p>Poleg tega se ZPDI dopolnjuje z določbami glede nekaterih finančnih vidikov razmerja med sodiščem in sodniškim pripravnikom. Sodišča se razbremenjuje plačevanja nekaterih finančnih obveznosti, ki sta jih za delodajalce uvedla Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 21/13; v nadaljevanju: ZUTD-A) in Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13 in 78/13 – popr.; v nadaljevanju: ZDR-1), saj se pripravništvo, kot ga opredelujeta navedena predpisa, po namenu, vsebini in trajanju bistveno razlikuje od sodniškega pripravništva. Za zavarovanje za primer brezposelnosti za sodniške pripravnike, ki imajo sklenjeno delovno razmerje na sodišču, bodo sodišča namesto petkratnega zneska plačevala enkratni znesek, določen v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost. Sodniški pripravniki po preteku pogodbe o zaposlitvi na sodišču ne bodo več upravičeni do odpravnine, volonterski pripravniki brez zaposlitve pa ne bodo upravičeni do povračila stroškov v zvezi z delom. Kljub temu, da se s predlaganimi rešitvami zmanjšujejo pravice sodniških pripravnikov, so te rešitve nujne za vzpostavitev možnosti, da bodo sodišča zopet lahko sprejemala v sodniško pripravništvo toliko kandidatov, kot je v predpisih predvidenih pripravniških mest, s čimer se bodo v največji možni meri skrajšale čakalne dobe za vstop v sodniško pripravništvo in hkrati omogočilo zadostnemu številu kandidatov izpolnitev pogojev za pristop k pravniškemu državnemu izpitu, ki je pogoj za opravljanje pravosodnih funkcij in pravosodnih poklicev.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi 	DA/NE

	razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	-400.000,00 eurov	-507.678,96 eurov	-507.678,96 eurov	-507.678,96 eurov
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva	/	/	/	/
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih 				

proračunov,

- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti,
- občine in združenja občin ali pa navedite, da se gradivo ne nanaša nanje.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

mag. Goran KLEMENČIČ
minister

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PRAVNIŠKEM DRŽAVNEM IZPITU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Področje pravniškega državnega izpita in pripravništva, s katerim se pripravniki usposabljujejo za opravljanje tega izpita, je urejeno z Zakonom o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. 83/03 – uradno prečiščeno besedilo, 111/07 in 40/12 – ZUJF; v nadaljevanju: ZPDI) iz leta 1994, ki je bil do sedaj petkrat noveliran. Usposabljanje za pravosodne funkcije in pravosodne poklice je v Republiki Sloveniji organizirano enotno, saj ZPDI določa, da se s tem zakonom ureja pripravništvo po pridobljenem strokovnem naslovu magister prava ali univerzitetni diplomirani pravnik zaradi usposabljanja za opravljanje sodniške funkcije in funkcije državnega tožilca, poklica odvetnika in notarja oziroma za opravljanje drugih del, za katere se z zakonom zahteva kot pogoj pravniški državni izpit, ter določa način in pogoje, pod katerimi lahko magistri prava in univerzitetni diplomirani pravniki neposredno pristopijo k opravljanju pravniškega državnega izpita brez opravljanja pripravništva po tem zakonu.

Pripravništvo po ZPDI traja dve leti. Opravlja se v dveh sklopih in sicer kot obvezno sodniško pripravništvo v trajanju osem mesecev ter kot izbirno usposabljanje v trajanju šestnajstih mesecev. Obvezno sodniško pripravništvo se izvaja na sodiščih, lahko pa tudi pri državnih tožilstvih, medtem ko ZPDI glede izbirnega usposabljanja določa precej širši krog subjektov, pri katerih ga je mogoče opravljati. To so sodišče, ustavno sodišče, državno tožilstvo, zakonodajni organ, državna uprava in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti, notar, odvetnik, državno pravobranilstvo, pravna fakulteta ali visoka pravna šola in pravne osebe. Pojem sodniškega pripravništva vključuje tako obvezno osemmesečno sodniško pripravništvo, kot tudi izbirno usposabljanje v primeru, ko se to opravlja na sodišču. To pomeni, da lahko sodniško pripravništvo traja najmanj osem mesecev in največ dve leti, s tem, da ZPDI trajanje sodniškega pripravništva, ki se opravlja v okviru izobraževanja, ki ga zagotavlja delodajalec, omejuje na osem mesecev. Sodniški pripravnik opravlja pripravništvo kot oseba v delovnem razmerju na sodišču, lahko pa tudi kot oseba v delovnem razmerju pri drugem delodajalcu v okviru izobraževanja, ki ga zagotavlja delodajalec, oziroma volontersko. Kljub različnim delovnopravnim statusom ZPDI vse sodniške pripravnike načeloma izenačuje v pravicah, obveznostih in odgovornostih. Kot edino razlikovanje med pripravniki, ki opravljajo sodniško pripravništvo v okviru izobraževanja, ki ga zagotavlja delodajalec, oziroma volontersko, in pripravniki, ki sklenejo delovno razmerje na sodišču, ZPDI izpostavlja položaj pripravnikov glede delovnega razmerja. V skladu s tem ZPDI za sodniške pripravnike, ki so sklenili delovno razmerje na sodišču, določa, da prejemajo v času pripravništva plačo ter imajo druge pravice in obveznosti, ki so s predpisi določene za javne uslužbenke na sodiščih. S posebnim delovnopravnim položajem sodniških pripravnikov, ki opravljajo pripravništvo v delovnem razmerju na sodišču, je povezana tudi njihova obveznost naknadne sklenitve delovnega razmerja pri kateri izmed določenih institucij. Drugih določb, ki bi urejale razmerje med sodniškimi pripravniki in sodišči kot njihovimi delodajalci, ZPDI ne vsebuje, zaradi česar se glede ostalih vprašanj v zvezi s tem razmerjem uporabljajo predpisi z delovnopravnega

področja, med katerimi sta tudi Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13 in 78/13 – popr.; v nadaljevanju: ZDR-1) in Zakon o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13 – ZIUPTDSV, 63/13 in 100/13).

Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 21/13; v nadaljevanju: ZUTD-A) in ZDR-1 so bila za delodajalce uvedena nekatera nova finančna bremena. ZUTD-A je za primer, ko je sklenjena pogodba o zaposlitvi za določen čas, povišal višino prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti na petkratnik zneska, določenega v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost, in sicer za ves čas trajanja zaposlitve za določen čas (39. člen ZUTD-A). Z ZDR-1 je bila za delavca, ki mu preneha pogodba o zaposlitvi za določen čas, določena pravica do odpravnine, razen v nekaterih točno določenih primerih pogodb o zaposlitvi za določen čas, med katerimi ni sodniškega pripravništva (79. člen ZDR-1). Poleg tega je ZDR-1 glede volonterskega pripravništva na novo določil, da se za volonterskega pripravnika uporabljajo tudi določbe tega zakona o povračilu stroškov v zvezi z delom (124. člen ZDR-1). Tako kot za celoten zakon tudi za navedene določbe ZDR-1 velja, da se za delovna razmerja delavcev, zaposlenih v državnih organih, uporabljajo podrejeno, torej le pod pogojem, da poseben zakon njihovih delovnih razmerij ne ureja drugače. Glede na to, da ZPDI zgoraj navedenih vprašanj posebej ne ureja, navedene določbe ZUTD-A in ZDR-1 veljajo tudi v primeru sodniškega pripravništva.

Vendar pa se sodniško pripravništvo od pripravništva po ZDR-1 bistveno razlikuje. Razlike so tako v namenu, kot tudi v vsebini, načinu opravljanja in trajanju pripravništva. ZDR-1 pripravnika definira kot tistega, ki prvič začne opravljati delo, ustrezno vrsti in ravni svoje strokovne izobrazbe, ter z namenom, da se usposobi za samostojno opravljanje dela v delovnem razmerju. ZDR-1 trajanje pripravništva omejuje na največ eno leto, če zakon ne določa drugače. Drugače kot ZDR-1 pa ZPDI ureja pripravništvo po pridobljenem strokovnem naslovu magister prava ali univerzitetni diplomirani pravnik zaradi usposabljanja za opravljanje sodniške funkcije in funkcije državnega tožilca, poklica odvetnika in notarja oziroma za opravljanje drugih del, za katera se z zakonom zahteva kot pogoj pravniški državni izpit. Del pripravništva po ZPDI je sodniško pripravništvo, ki traja najmanj osem mesecev in največ dve leti. Iz navedenega sta razvidna različni namen in vsebina obeh vrst pripravništva. Pripravništvo po ZDR-1 se opravlja kot prva zaposlitev, ustrezna vrsti in ravni pripravnikove izobrazbe, medtem ko se sodniško pripravništvo opravlja kadarkoli po pridobljenem strokovnem naslovu in to ne glede na posameznikove predhodne delovne izkušnje. Namen pripravništva po ZDR-1 je v usposabljanju za samostojno opravljanje dela v delovnem razmerju, medtem ko je namen pripravništva po ZPDI v usposabljanju za pristop na pravniški državni izpit. Glede na navedene razlike med obema vrstama pripravništva pripravnikov po ZPDI vsebinsko ni mogoče enačiti s pripravniki po ZDR-1.

Navedene specifične značilnosti sodniškega pripravništva, zaradi katerih se sodniško pripravništvo po vsebini, namenu in trajanju bistveno razlikuje od pripravništva po ZDR-1, veljajo tako v primeru, ko se sodniško pripravništvo opravlja v delovnem razmerju na sodišču, kot v primeru, ko se to pripravništvo opravlja v okviru delovnega razmerja pri drugem delodajalcu oziroma volontersko. Vendar pa za sodniške pripravnike, ki opravljajo sodniško pripravništvo v okviru delovnega razmerja pri drugem delodajalcu oziroma volontersko, veljajo še nekatere posebnosti, zaradi katerih se njihov položaj še dodatno razlikuje od položaja volonterskih pripravnikov po ZDR-1. Navedeni sodniški pripravniki v okviru obveznega usposabljanja na sodišču izvajajo le tiste dejavnosti, ki so opredeljene v programu obveznega usposabljanja z namenom priprave za pristop k pravniškemu državnemu izpitu, in niso vključeni

v druge poslovne procese, ki se izvajajo na sodiščih. V praksi je njihovo usposabljanje organizirano tako, da na sodišče prihajajo po potrebi in v skladu z dogovorom s sodnikom mentorjem oziroma drugim nadrejenim. Na sodiščih se ne preverja, ali ti pripravniki izpolnjujejo dnevno delovno obveznost v obliki osemurne prisotnosti, ki jo imajo ostali zaposleni. Poleg tega jim na sodiščih, za razliko od sodniških pripravnikov v delovnem razmerju, ne nalagajo drugih obveznosti, tako da v ničemer ne prispevajo k večji storilnosti oziroma uspešnosti poslovanja sodišč, kjer pripravništvo opravljajo, saj dejansko zasledujejo pretežno le svoj interes, ki je v usposabljanju za opravljanje pravniškega državnega izpita. Takšno prilagojeno opravljanje sodniškega pripravništva je povezano z relativno velikim številom predvidenih mest za navedene sodniške pripravnike. Po Pravilniku o določitvi skupnega števila pripravniških mest na posameznih sodiščih za sodniške pripravnike, ki jim izobraževanje zagotavlja delodajalec in za volonterske pripravnike¹, ki je pričel veljati 20. 3. 2008, je na slovenskih sodiščih kar 394 tovrstnih pripravniških mest. Razlog za povečanje števila teh pripravniških mest je bil predvsem v lažji dostopnosti do usposabljanja na sodišču kot pogoju za pristop k pravniškemu državnemu izpitu, saj so kandidati, ki so na fakulteti dosegli nižje povprečne ocene, za sprejem v sodniško pripravništvo čakali tudi po več kot pet let.

Z istim razlogom kot za volonterske sodniške pripravnike se je leta 2008 povečalo tudi število mest za sodniške pripravnike, ki sodniško pripravništvo opravljajo s sklenjenim delovnim razmerjem na sodišču. Po Sklepu o določitvi skupnega števila pripravniških mest na posameznih sodiščih za sodniške pripravnike² je teh pripravniških mest skupaj 208. Vendar pa se zaradi dodatnih finančnih bremen delodajalcev, ki sta jih uvedla ZUTD-A in ZDR-1, na področju sodniškega pripravništva že kažejo določene posledice, ki ne prispevajo niti k spodbujanju zaposlovanja za nedoločen čas, niti k izboljšanju dejanskega položaja kandidatov za opravljanje volonterskega pripravništva na sodiščih. Tako so npr. leta 2013 vsa štiri višja sodišča na novo sprejela 254 volonterskih sodniških pripravnikov, izmed katerih je bilo v prvi polovici tega leta sprejetih 178, v drugi polovici leta pa le 76 novih volonterskih sodniških pripravnikov. Trend občutnega upadanja števila na novo sprejetih volonterskih sodniških pripravnikov se nadaljuje tudi v letu 2014, ko jih je bilo do vključno novembra na novo sprejetih le 25. Zniževanje števila na novo sprejetih volonterskih sodniških pripravnikov je v veliki meri posledica obveznosti povračila stroškov v zvezi z delom, ki jo je delodajalcem za primer volonterskega pripravništva na novo predpisal ZDR-1. V okviru volonterskih sodniških pripravnikov je namreč delež pripravnikov brez zaposlitve že sedaj približno 70% in bo zaradi posledic finančne in gospodarske krize predvidoma še naraščal. Glede sprejemanja novih sodniških pripravnikov, ki sklenejo delovno razmerje na sodišču, je situacija nekoliko drugačna, saj je bilo v prvi polovici leta 2013 na vseh štirih višjih sodiščih na novo zaposlenih le pet sodniških pripravnikov, medtem ko je v drugi polovici leta delovno razmerje na sodiščih sklenilo 42 novih sodniških pripravnikov. Leta 2014 do vključno novembra so sodišča na novo zaposlila 52 sodniških pripravnikov. V skladu z zgoraj opisano ureditvijo sodniškega pripravništva so vsi sodniški pripravniki na sodiščih zaposleni za določen čas in njihovega delovnega razmerja v okviru sodniškega pripravništva ni mogoče spremeniti v delovno razmerje za nedoločen čas.

Po podatkih, pridobljenih s strani sodišč, je dne 20. 11. 2014 na vseh štirih višjih sodiščih sodniško pripravništvo opravljalo skupaj 53 volonterskih pripravnikov brez zaposlitve. Po oceni sodišč bi povračila stroškov v zvezi z delom za navedeno število volonterskih pripravnikov na letni ravni znašala 90.268,56 eurov. Ocena višine teh stroškov po posameznih sodiščih je razvidna iz naslednje tabele:

¹ Uradni list RS, št. 23/08

² Uradni list RS, št. 25/08

VIŠJE SODIŠČE	št. volonterskih pripravnikov brez zaposlitve na dan 20. 11. 2014	stroški prevoz – ocena/mesec (v EUR)	stroški prehrana – ocena/mesec (v EUR)	skupaj/mesec (v EUR)	skupaj/leto (v EUR)
CELJE	5	497,00	400,40	897,40	10.768,80
KOPER	5	444,13	388,75	832,88	9.994,56
LJUBLJANA	26	1.326,00	1.892,00	3.218,00	38.616,00
MARIBOR	17	1.274,62	1.299,48	2.574,10	30.889,20
SKUPAJ	53	3541,75	3.980,63	7.522,38	90.268,56

Vendar pa navedena višina stroškov ne odraža potencialnih obremenitev sodišč s temi stroški, saj je povezana z nizkim številom volonterskih pripravnikov brez zaposlitve, ki trenutno opravljajo sodniško pripravništvo. Če bi sodišča sodniške pripravnike sprejemala v skladu s številom predvidenih pripravniških mest, ki jih za sodniške pripravnike, ki jim izobraževanje zagotavlja delodajalec in za volonterske pripravnike določa zgoraj navedeni pravilnik, bi bilo po oceni sodišč v letu 2015 na vseh višjih sodiščih skupaj 253 sodniških pripravnikov volonterjev brez zaposlitve, za katere bi povračila stroškov v zvezi z delom na letni ravni znašala 435.008,64 eurov. Podrobnejša specifikacija teh stroškov po posameznih sodiščih in postavkah se nahaja v naslednji tabeli:

VIŠJE SODIŠČE	št. volonterskih pripravnikov brez zaposlitve v letu 2015	stroški prevoz – ocena/mesec (v EUR)	stroški prehrana – ocena/mesec (v EUR)	skupaj/mesec (v EUR)	skupaj/leto (v EUR)
CELJE	33	3.280,20	2.642,64	5.922,84	71.074,08
KOPER	40	3.553,00	3.110,00	6.663,00	79.956,00
LJUBLJANA	130	6.630,00	9.464,00	16.094,00	193.128,00
MARIBOR	50	3.748,88	3.822,00	7570,88	90.850,56
SKUPAJ	253	17.212,08	19.038,64	36.250,72	435.008,64

Finančne obveznosti v zvezi z izvajanjem volonterskega pripravništva na sodiščih bremenijo proračunske postavke »materialni stroški«. Glede na to, da višja sodišča za namen izpolnjevanja obveznosti po 124. členu ZDR-1 niso prejela dodatnih sredstev, bi ob upoštevanju predvidene višine razpoložljivih sredstev na proračunskih postavkah »materialni stroški« za vsa štiri višja sodišča za leto 2015 stroški navedene obveznosti (435.008,64 eurov) skoraj v celoti izpraznili navedene postavke in s tem povzročili težave pri poslovanju sodišč.

Drugače kot za volonterske pripravnike se finančne obveznosti sodišč do pripravnikov, ki sodniško pripravništvo opravljajo v delovnem razmerju na sodišču, plačujejo iz proračunskih postavk, namenjenih plačam. Iz teh postavk se plačujejo tudi odpravnine, ki so posledica prenehanja pogodb o zaposlitvi za določen čas, sklenjenih po 12. 4. 2013, ko je začel veljati ZDR-1. Višina odpravnin je različna, pri vsakem posameznem pripravniku je odvisna od trajanja njegove zaposlitve na sodišču. Po podatkih sodišč znašajo odpravnine od minimalno 215,55 eurov do približno 646,83 eurov (za 24 mesecev). Tudi za te obveznosti sodišča niso prejela dodatnih sredstev.

Kot je prikazano zgoraj, je posledica uvedbe obravnavanih finančnih obveznosti delodajalcev zmanjševanje števila na novo sprejetih sodniških pripravnikov. S tem se čakalne dobe za vstop v sodniško pripravništvo ponovno podaljšujejo, to pa je v nasprotju s težjo skrajševanja čakalnih vrst, ki je bila eden od glavnih ciljev vseh sprememb predpisov na področju sodniškega pripravništva v zadnjih petnajstih letih.

Nenazadnje je vzpostavitev tekočega sprejemanja novih sodniških pripravnikov v javnem interesu, saj je opravljen pravniški državni izpit pogoj za opravljanje sodniške, državnotožilske in državnopravobranilske funkcije ter pravosodnih poklicev odvetnika in notarja. ZPDI sicer omogoča pristop k pravniškemu državnemu izpitu tudi brez predhodno opravljenega sodniškega pripravništva, vendar to možnost izkoristi le zelo majhen delež kandidatov, ki se prijavijo k opravljanju izpita. Zaradi tega je nujno potrebno omogočiti sodiščem sprejemanje novih sodniških pripravnikov v skladu s predpisanim številom pripravniških mest in s tem zagotoviti zadostno število potencialnih kandidatov za opravljanje pravosodnih funkcij in pravosodnih poklicev kot nosilcev pravosodnega sistema.

Zakon o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 87/11, 97/11 - popr. in 109/12; v nadaljevanju: ZVPI) ne pozna več postopka ugotavljanja enakovrednosti tujih naslovov in nazivov s slovenskimi strokovnimi oziroma znanstvenimi naslovi in nazivi. Zaradi tega je treba s tem uskladiti ZPDI v delu, ki določa pogoje za sprejem za sodniškega pripravnika, med katerimi so kot izobrazbeni pogoj predpisani določeni nazivi oziroma zaključeno enakovredno izobraževanje v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Predlog zakona zasleduje naslednja cilja:

- uskladitev z zakonodajo, ki ureja področje vrednotenja in priznavanja izobraževanja in
- vzpostavitev možnosti za sprejemanje novih sodniških pripravnikov v skladu s številom pripravniških mest, določenim v podzakonskih predpisih.

2.2 Načela

Predlagane zakonske spremembe in dopolnitve sledijo istim splošnim načelom kot veljavni zakon, pri čemer še zlasti upoštevajo naslednji načeli:

- načelo mobilnosti in zaposljivosti državljanov držav članic Evropske unije v drugih državah članicah, kar na področju pravniškega državnega izpita ob pogoju vzajemnosti

- velja tudi za državljane držav, ki niso članice Evropske unije, in
- ustavno načelo svobode dela, ki se na področju pravniškega državnega izpita med drugim izraža kot težnja, da se zainteresiranim kandidatom za opravljanje sodniškega pripravništva omogoči čimprejšnji nastop tega pripravništva.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev in način reševanja

S predlagano novelo se ZPDI usklajuje z zakonodajo, ki ureja področje vrednotenja in priznavanja izobraževanja v primerih, ko so kandidati končali primerljivo izobraževanje v tujini. Ker ZVPI ne pozna več postopka ugotavljanja enakovrednosti tujih naslovov in nazivov s slovenskimi strokovnimi oziroma znanstvenimi naslovi in nazivi, se ZPDI kot področni zakon, ki določa pogoje za sprejem za sodniškega pripravnika in za pristop k pravniškemu državnemu izpitu, dopolnjuje tako, da poleg dosedanjega pogoja, navedenega kot odločba o priznavanju v tujini opravljenega izobraževanja, izdana po določbah zakona, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja, določa tudi nov način ugotavljanja ustreznosti izobrazbenega pogoja za tiste, ki bodo želeli na podlagi tujega izobraževanja v Republiki Sloveniji dokazati primernost svoje izobrazbe za sprejem v sodniško pripravništvo oziroma za pristop k pravniškemu državnemu izpitu. Ustreznost tujega izobraževanja in usposabljanja s področja prava se bo po novem ugotavljala v postopku, ki ga bo vodilo Ministrstvo za pravosodje kot resorno pristojno ministrstvo. Postopek se bo začel na podlagi zahteve kandidata, ki jo bo moral vložiti na predpisanem obrazcu. Kandidata bodo tudi bremenili stroški postopka. Pred izdajo odločbe bo ministrstvo pridobilo mnenje strokovno-posvetovalne komisije, sestavljene iz dveh predstavnikov slovenskih pravnih fakultet, dveh predstavnikov sodstva in enega predstavnika ministrstva. Navedena komisija bo opravila vsebinsko presojo ustreznosti v tujini opravljenega izobraževanja s področja prava za sprejem v sodniško pripravništvo in v primeru, ko je bilo usposabljanje, kot ga predpisujeta 15. in 19.a člen ZPDI, opravljeno v tujini, tudi presojo ustreznosti tega usposabljanja za pristop k pravniškemu državnemu izpitu. Natančnejša pravila glede postopka priznavanja bo predpisal minister, pristojen za pravosodje.

Kot je podrobneje prikazano v oceni stanja pod točko 1 te uvodne predstavitve, razlike med položajem sodniškega pripravnika in položajem pripravnika, kot ga opredeljuje ZDR-1, terjajo oziroma upravičujejo specialno ureditev sodniškega pripravništva. Pripravništvo po ZDR-1 se opravlja kot prva zaposlitev, ustreznosti vrsti in ravni pripravnikove izobrazbe, medtem ko se sodniško pripravništvo opravlja kadarkoli po pridobljenem strokovnem naslovu in to ne glede na posameznikove predhodne delovne izkušnje. Namen pripravništva po ZDR-1 je v usposabljanju za samostojno opravljanje dela v delovnem razmerju, medtem ko je namen pripravništva po ZPDI v usposabljanju za pristop na pravniški državni izpit. Zaradi specifičnosti sodniškega pripravništva v primerjavi s pripravništvom po ZDR-1 je sodniško pripravništvo urejeno v posebnem zakonu, vendar pa ZPDI ne vsebuje natančnejših določb glede finančnih obveznosti sodišča kot delodajalca v razmerju do sodniških pripravnikov.

Zaradi dodatnih finančnih obveznosti, ki sta jih za delodajalce na področju zaposlovanja za določen čas in volonterskega pripravništva na novo uvedla ZUTD-A in ZDR-1, se je zelo zmanjšalo sprejemanje novih sodniških pripravnikov, in sicer tako tistih, ki sklenejo delovno razmerje na sodišču, kot tistih, ki opravljajo sodniško pripravništvo volontersko. Posledično se zopet podaljšujejo čakalne dobe za nastop sodniškega pripravništva in s tem poslabšuje položaj kandidatov za pripravnike.

Iz navedenih razlogov je treba po mnenju predlagatelja ZPDI dopolniti z določbami glede nekaterih finančnih vidikov razmerja med sodiščem in sodniškim pripravnikom. Tako se z novelo predlaga ureditev, po kateri se za sodniškega pripravnika, ki je sklenil delovno razmerje na sodišču, plačuje prispevek delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti v višini, določeni v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost. Predlagana ureditev predstavlja izjemo od ureditve po ZUTD-A, ki za delodajalca, ki sklene z delavcem pogodbo o zaposlitvi za določen čas, predpisuje plačevanje povišanega prispevka za zavarovanje za primer brezposelnosti, in sicer v višini petkratnika zneska, določenega v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost, za ves čas trajanja zaposlitve za določen čas. Dalje se s predlagano novelo določata dve izjemi od ureditve po ZDR-1. Prvo izjemo predstavlja določba, po kateri sodniški pripravnik, ki je sklenil delovno razmerje na sodišču, v primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi zaradi poteka časa, za katerega je bila sklenjena, nima pravice do odpravnine. Druga izjema od ureditve po ZDR-1 pa se nanaša na volonterske pripravnike, ki po predlagani ureditvi ne bodo imeli pravice do povračila stroškov v zvezi z delom.

Kljub temu, da se s predlaganimi rešitvami zmanjšujejo pravice sodniških pripravnikov, so te rešitve nujne za vzpostavitev možnosti, da bodo sodišča zopet lahko sprejemala v sodniško pripravništvo toliko kandidatov, kot je v predpisih predvidenih pripravniških mest, s čimer se bodo v največji možni meri skrajšale čakalne dobe za vstop v sodniško pripravništvo, hkrati pa bo zadostnemu številu pravnikov omogočena izpolnitev pogojev za pristop k pravniškemu državnemu izpitu in pozneje za nastop pravosodnih funkcij in pravosodnih poklicev.

b) Normativna usklajenost predloga zakona

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom, s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

c) Usklajenost predloga zakona

(Predlog zakona je usklajen s strokovno javnostjo, ki jo predstavljajo sodišča kot izvajalci obravnavanih določb Zakona o pravniškem državnem izpitu v praksi.)

Predlog zakona ni predmet usklajevanj s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi in širšo civilno družbo.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

S predlagano novelo bodo sodišča razbremenjena plačevanja nekaterih finančnih obveznosti, ki sta jih za delodajalce uvedla ZUTD-A in ZDR-1. Za zavarovanje za primer brezposelnosti za sodniške pripravnike, ki imajo sklenjeno delovno razmerje na sodišču, bodo sodišča namesto petkratnega zneska plačevala enkratni znesek, določen v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost. Sodniški pripravniki po preteku pogodbe o zaposlitvi na sodišču ne bodo več upravičeni do odpravnine, volonterski pripravniki brez zaposlitve pa ne bodo upravičeni do povračila stroškov v zvezi z delom.

Po podatkih sodišč bi višina povračil stroškov z zvezi z delom ob trenutnem zelo nizkem številu volonterskih pripravnikov brez zaposlitve na leto znašala 90.268,56 eurov, medtem ko bi se v

primeru, če bi sodišča volonterske pripravnike sprejemala do zapolnitve vseh predvidenih pripravniških mest, višina teh povračil povzpela na 435.008,64 eurov (približno toliko znaša skupna višina razpoložljivih sredstev na proračunskih postavkah »materialni stroški« za vsa štiri višja sodišča za leto 2015).

Za pripravnike, ki opravljajo sodniško pripravništvo kot osebe v delovnem razmerju na sodišču, je višina odpravnin, ki jim pripadajo po prenehanju pogodbe o zaposlitvi, odvisna od števila mesecev, za kolikor so zaposleni na sodišču, in znaša od najmanj 215,55 eurov do največ 646,83 eurov. Ta mesta v zadnjih letih najpogosteje zasedajo osebe, ki pred tem še niso bile zaposlene, kar pomeni, da se na sodišču kot sodniški pripravniki zaposlijo za 24 mesecev. V primeru zapolnitve vseh 208 prostih mest in 24-mesečnem usposabljanju bi odpravnine predstavljale skupno finančno obveznost za proračun sodišč v višini 134.540,64 eurov na dve leti.

Za pripravnike, ki so zaposleni na sodišču, bi stroški povišanega prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti v primeru zapolnitve vseh 208 prostih mest na letni ravni znašali 5.400,00 eurov.

Navedeni stroški sodišč bi v primeru zapolnitve vseh predvidenih mest sodniških pripravnikov na letni ravni skupaj znašali 507.678,96 eurov. Predlagana novela bo te stroške odpravila, kar pomeni za toliko nižje odhodke iz državnega proračuna in s tem pozitivne finančne posledice predloga zakona za državni proračun.

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih:

5.1 Status in prejemki sodniških pripravnikov

a) Nemčija

V Nemčiji poteka izobraževanje in usposabljanje za vse pravosodne funkcije in poklice enotno. Na splošno je urejeno v Zakonu o sodnikih (Deutsches Richtergesetz - DRiG), podrobnejše določbe pa se nahajajo v predpisih posameznih zveznih dežel. Študij prava traja štiri leta in se zaključi s prvim pravniškim izpitom. Po opravljenem prvem pravniškem izpitu se usposabljanje za pravosodne funkcije in poklice nadaljuje v okviru pripravništva (Vorbereitungsdienst), ki ga

organizirajo in financirajo posamezne zvezne dežele, po koncu pripravništva pa se opravlja drugi pravniški državni izpit .

Pripravništvo traja dve leti in se izvaja na sodiščih, pri državnih tožilstvih, upravnih organih, odvetnikih ter pri drugih subjektih, ki lahko nudijo primerno usposabljanje. V večini zveznih dežel so pripravniki z deželo v posebnem javnopravnem izobraževalnem razmerju, le v deželi Thüringen velja na tem področju še stara ureditev, v skladu s katero so pripravniki imenovani za uradnike do preklica.

Vsi pripravniki so v času pripravništva upravičeni do nekaterih prihodkov. Osnovni prihodek je neke vrste štipendija (Unterhaltsbeihilfe), ki je v posameznih zveznih deželah različno visoka. Višine štipendij v bruto zneskih iz oktobra 2014 so prikazane v naslednji tabeli:

ZVEZNA DEŽELA	višina štipendije (v EUR)
Baden-Württemberg	1122,51
Bayern	1172,08
Berlin	1008,25
Brandenburg	1148,00
Bremen	1103,61
Hamburg	950,00
Hessen	1030,00
Mecklenburg-Vorpommern	950,00
Niedersachsen	1058,94
Nordrhein-Westfalen	1104,17
Rheinland-Pfalz	1073,23
Saarland	1046,89
Sachsen	1165,21
Sachsen-Anhalt	1081,75
Schleswig-Holstein	1073,13
Thüringen	1244,42

Poleg štipendije lahko pripravniki prejemajo še dodatne prejemke, kot so družinski dodatek, božičnica ali določena plačila, vezana na premoženje (vermögenswirksame Leistungen). Upravičenja pripravnikov do teh dodatnih plačil so urejena v deželnih predpisih. Tako npr. v zvezni deželi Berlin pripravniki prejemajo družinski dodatek po določbah predpisov, ki veljajo za državne uradnike. Pripravniki so upravičeni tudi do plačil v zvezi z zavarovanjem za primere zmanjšane delovne zmožnosti in starosti, pri čemer se prav tako uporabljajo predpisi, ki veljajo za državne uradnike. Vendar pa pripravniki niso upravičeni do drugih plačil, kot so vsakoletno posebno plačilo, odškodnina za ločeno življenje, jubilejni dodatki, potni stroški, selitveni stroški ipd. Podobno velja v zvezni deželi Hamburg, kjer so pripravniki v skladu s predpisi, ki veljajo za državne uslužbenke, upravičeni do nekaterih socialnih pravic. V deželi Nordrhein-Westfalen pripravniki poleg osnovne štipendije prejemajo družinski dodatek, ki od 1. januarja 2014 dalje znaša za zakonca 123,46 eurov in za vsakega otroka po 105,56 eurov (oz. 328,94 eurov za tretjega in vsakega nadaljnjega otroka). Pripravnik lahko prejema dodatna plačila tudi s strani vsakokratnega subjekta, pri katerem se usposablja, s tem, da se ta plačila od določene višine dalje všttevajo v osnovno štipendijo. V času nosečnosti oz. porodniškega dopusta mora dežela pripravnicam izplačevati razliko med porodniškim nadomestilom, ki ga pripravnica prejema s

strani zdravstvenega zavarovanja, in pripravniško štipendijo. Pripravnikom pa ne pripadata božičnica in regres za letni dopust.

b) Avstrija

Kdor želi v Republiki Avstriji opravljati katero izmed pravosodnih funkcij ali poklicev, mora po zaključenem pravnem študiju najprej opraviti sodno prakso (Gerichtspraxis). V skladu z Zakonom o pravnih pripravnikih (Rechtspraktikantengesetz - RPG) sodna praksa omogoča magistrdom prava nadaljevanje pravnškega izobraževanja ter predstavlja hkrati preizkus in poglobitev njihovega znanja. Pripravnik se med sodno prakso čim bolj vsestransko seznanja s sodniškim delom, pa tudi s pisarniškim poslovanjem sodišč in delovanjem sodstva v celoti. Trajanje sodne prakse je načeloma omejeno na časovno obdobje, ki je zakonsko določeno kot pogoj za nastop določenega poklica, če pa obstajajo ustrezne denarne, kadrovske in prostorske možnosti, lahko traja tudi dlje časa. Med opravljanjem sodne prakse pripravnik s sodiščem ni v delovnem, temveč v posebnem izobraževalnem razmerju, v okviru katerega prejema določene prihodke. Najpomembnejši izmed teh prihodkov je plačilo za izobraževanje (Ausbildungsbeitrag), ki ga pripravnik prejema ves čas trajanja sodne prakse. RPG določa tudi višino tega plačila, in sicer v znesku 1.035 eurov na mesec, s tem da pripravniku za vsake tri mesece sodne prakse pripada še dodatno plačilo v višini polovice navedenega zneska (torej 517,5 eura na tri mesece). Do mesečnega plačila za izobraževanje pa ni upravičen pripravnik, ki prejema ali izpolnjuje pogoje za prejemanje plačil iz zavarovanj na podlagi nekaterih točno določenih pokojninskih in socialnih predpisov. Poleg plačila za izobraževanje je pripravnik upravičen tudi do povračila potnih stroškov in morebitnega otroškega dodatka. Vendar pa nima pravice do povračila potnih stroškov pripravnik, ki je na svojo željo, vendar iz razlogov, ki niso v interesu njegovega izobraževanja, dodeljen na sodno prakso na sodišče, ki ni najbližje njegovemu prebivališču.

Nadaljnje usposabljanje za pravosodne funkcije in poklice ni več enotno, temveč je urejeno posebej za sodnike in državne tožilce, posebej za odvetnike in posebej za notarje. Usposabljanje za sodnike in državne tožilce ureja Zakon o sodniški službi in službi državnih tožilcev (Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz - RStDG), ki v ta namen določa sodniško pripravništvo, kateremu sledi sodniški izpit. Sodniški pripravnik ima kot zvezni uslužbenec s sodiščem sklenjeno delovno razmerje za določen čas. Njegovo usposabljanje traja štiri leta in se lahko podaljša do uspešnega opravljanja izpita. V sodniško pripravništvo se všteva tudi čas opravljanja sodne prakse v trajanju devetih mesecev. Sodniški pripravniki v času pripravništva prejema plačo v višini 2.321,6 eurov, če imajo že opravljen izpit, pa 2.383,9 eurov.

c) Francija

V Franciji je za izobraževanje in usposabljanje sodnikov in državnih tožilcev po končanem fakultetnem študiju pristojna Državna šola za sodnike in državne tožilce (École nationale de la magistrature - ENM), ki deluje pod okriljem ministrstva za pravosodje. Ustanovljena je bila leta 1958, sedež pa ima v Bordeaux-u. Kot eno glavnih nalog izvaja začetno usposabljanje bodočih sodnikov in državnih tožilcev, v okviru katerega sprejme vsako leto približno 200 novih pravosodnih pripravnikov (auditeur de justice).

Število mest pravosodnih pripravnikov je odvisno od števila predvidenih prostih mest sodnikov in državnih tožilcev, zaradi česar je vstop na ENM zelo omejen. Kandidati za vstop na ENM se

lahko prijavijo na katerega izmed razpisov, lahko pa postanejo pravosodni pripravniki neposredno brez udeležbe na razpisu, če imajo določen naziv in izpolnjujejo še nekatere druge pogoje. ENM vsako leto objavi tri različne vrste razpisov, za udeležbo na katerih so določeni različni pogoji. Največ kandidatov je sprejetih s prvim razpisom, na katerem je dovoljena udeležba osebam, ki so stare največ 31 let in imajo diplomu štiriletnega študija, ki ni nujno pravo. Drugi in tretji razpis pa sta namenjena starejšim kandidatom, ki so bili že določen čas zaposleni oziroma so opravljali določene funkcije.

Pravosodne pripravnike z odlokom imenuje minister za pravosodje. Z imenovanjem za pravosodne pripravnike ti postanejo del sodniškega zbora. Pripravništvo traja 31 mesecev ter obsega teoretično izobraževanje, ki poteka na sedežu ENM v Bordeaux-u, in praktično usposabljanje. Iz naslova pripravništva so pravosodni pripravniki upravičeni do določenih prihodkov.

Najpomembnejši prihodek pravosodnih pripravnikov je plača, ki v letu 2014 znaša 1.662,27 eurov bruto. Ker je to relativno nizek znesek, so pripravniki pod določenimi pogoji upravičeni do dodatkov k plači. Prvi dodatek je pavšalna mesečna odškodnina, ki jo prejemajo pripravniki, ki so bili pred nastopom pripravništva najmanj tri leta delovno aktivni na svojem strokovnem področju, pri čemer se upoštevajo samo obdobja, ko je posameznik delal pri istem delodajalcu nepretrgano vsaj šest mesecev. Drugi dodatek je izravnalna odškodnina, ki pripada pripravnikom, ki so pred nastopom pripravništva opravljali določene funkcije, in sicer v primeru, ko je vsota njihove osnovne plače in pavšalne mesečne odškodnine nižja od plače, ki so jo prejeli med opravljanjem funkcije. Poleg navedenega pravosodnim pripravnikom v času celotnega pripravništva pripada še neka dodatna splošna odškodnina, ki za čas teoretičnega izobraževanja znaša do 321,00 eurov mesečno – ta prihodek prejemajo vsi pravosodni pripravniki.

Pripravniki so upravičeni tudi do delne povrnitve potnih stroškov.

5.2 Opravljanje sodniškega pripravništva na podlagi strokovnega naziva, pridobljenega v tujini

a) Francija

Na prvi razpis za vstop na ENM se lahko prijavijo kandidati, ki so z diplomo zaključili najmanj štiriletni študij. Diploma je lahko francoska, lahko pa je pridobljena v kateri drugi državi članici Evropske unije, če jo kot enakovredno francoski prizna minister za pravosodje.

Minister za pravosodje pri svoji odločitvi upošteva mnenje komisije, ki ugotavlja enakovrednost nazivov oziroma diplom, pridobljenih v drugih državah članicah Evropske unije, z diplomami, ki jih podeljujejo francoske visokošolske ustanove. Komisija poda svoje mnenje ob upoštevanju stopnje znanja in usposobljenosti, ki naj bi ju izkazovala diploma, pri čemer sta pomembna kriterija vsebina in trajanje študija.

Komisijo sestavljajo en vrhovni sodnik, dva univerzitetna profesorja, en predstavnik ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo in znanost, ter en predstavnik ministrstva, pristojnega za javno upravo. Predsednik komisije je vrhovni sodnik. Predsednika in člane komisije imenuje minister za pravosodje z odlokom, pri čemer sta predstavnika obeh ministrstev imenovana na predlog pristojnih ministrov. Mandat komisije traja štiri leta.

Imetnik tuje diplome, ki želi kandidirati za vstop na ENM, s tem namenom kontaktira komisijo, ki mu po opravljeni presoji sporoči svoje mnenje. Kandidat mnenje komisije posreduje na ENM, kjer ga priložijo kandidatovi dokumentaciji.

b) Litva

V Litvi je možno opravljati pravniške poklice na podlagi strokovnega naziva, pridobljenega v tujini, če je ta naziv priznan s strani pristojne litovske institucije in če posameznik izpolnjuje še druge splošne pogoje, predpisane v litovskih zakonih (npr. v Zakonu o odvetništvu, Zakonu o notariatu), kot je npr. opravljanje določenega izpita.

V Litvi poznajo dve vrsti priznavanja tujih strokovnih naslovov oziroma kvalifikacij: akademsko in profesionalno.

V postopku akademskega priznavanja se presoja primernost tuje izobrazbene kvalifikacije za namen nadaljnjega izobraževanja in/ali zaposlovanja. Institucija, ki vodi zadevni postopek, je Center za ugotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (Centre for Quality Assessment in Higher Education – CQAHE). Navedeni center je neodvisna javna agencija. Ustanovljen je bil leta 1995 s strani Ministrstva za izobraževanje in znanost in sicer kot strokovna institucija. Temeljna naloga CQAHE je eksterno zagotavljanje kvalitete v visokem šolstvu in ustvarjanje pogojev za prosti pretok oseb.

V postopku presoje v okviru akademskega priznavanja se primerja tuja kvalifikacija z ustrežno litovsko kvalifikacijo. Postopek se začne z dnem, ko je predložena zahtevana dokumentacija, in sicer v originalu ali overjeni kopiji. Postopek običajno traja en mesec in poteka v štirih stopnjah:

- ugotavljanje splošnih vsebinskih razlik (pri tem se kot kriteriji presoje upoštevajo status tuje izobraževalne institucije, ki je podelila zadevni strokovni naslov oz. kvalifikacijo, status študijskega programa, status dokumenta, ki izkazuje kvalifikacijo in aktualen položaj zadevnega študija);
- ugotavljanje posebnih vsebinskih razlik (pri tem se kot kriteriji upoštevajo akademska upravičenja, ki jih pridobi imetnik kvalifikacije, pogoji za vstop na študijski program, v okviru katerega je bila pridobljena kvalifikacija, študijski dosežki ter trajanje, strukturiranost, vsebina in rezultati študija);
- odločanje o priznanju kvalifikacije (možni osnovni odločitvi sta dve: (1) če se ugotovi, da med presojano tujo kvalifikacijo in ustrežno kvalifikacijo, ki se pridobi v Litvi, ni vsebinskih razlik, je presojana kvalifikacija enakovredna litovski kvalifikaciji, (2) če pa so med navedenima kvalifikacijama vsebinske razlike, je možen razpon štirih ugotovitev, in sicer od ugotovitve, da mora prosilec zgolj izpolniti določene dodatne obveznosti (npr. opraviti dodaten izpit), do ugotovitve, da presojana kvalifikacija nikakor ne ustreza nobeni izmed litovskih visokošolskih kvalifikacij);
- formalizacija odločitve iz prejšnje alineje in izdaja ustreznega potrdila.

Po zaključenem postopku presoje torej CQAHE izda poročilo/potrdilo o priznavanju (recognition statement). Zoper odločitev CQAHE je možno vložiti pritožbo na Pritožbeno komisijo, ustanovljeno s strani Ministrstva za izobraževanje in znanost.

c) Finska

Na Finskem o priznavanju tujih kvalifikacij za namen opravljanja državnih služb odloča Finski državni odbor za izobraževanje (Finnish National Board of Education). Navedeni odbor je državna razvojna agencija, pristojna za področje primarnega in sekundarnega izobraževanja ter za izobraževanje in izpopolnjevanje odraslih. Kot državna agencija Finski državni odbor za izobraževanje opravlja široko paleto nalog, med katerimi je tudi sodelovanje pri mednarodni izmenjavi informacij v zvezi z izobraževanjem, ki poteka preko evropskih mrež. Pri svojem delu je odbor glede izobraževalnih ciljev, vsebine in metod vezan na poseben dogovor o izvrševanju, sklenjen med odborom in Ministrstvom za izobraževanje in kulturo. Odbor vodi uprava, katere člani so predstavniki vlade, lokalnih oblasti, učiteljev in socialnih partnerjev.

č) Španija

Državljan druge države članice Evropske unije, ki želi v Španiji opravljati pravniški poklic in ima diplomu iz tujega pravnega študija, mora doseči priznanje svoje diplome na španskem Ministrstvu za izobraževanje.

Odločitev v postopku priznavanja tuje diplome izda Služba za priznavanje in veljavnost (The Recognition and Validation Service), ki deluje v okviru Ministrstva za izobraževanje. Odločitev, ki jo služba izda v roku šestih mesecev, je odvisna od izpolnjevanja pogojev za priznanje, predpisanih v podzakonskem aktu Ministrstva za izobraževanje. Med temi pogoji so lahko tudi opravljanje preizkusa sposobnosti ali udeležba pri določenih izobraževanjih, kar vse določa zakon, ki ureja dostop do pravniških poklicev.

d) Malta

Tudi na Malti lahko državljani druge države članice Evropske unije doseže priznanje svoje kvalifikacije in pridobi pravico do opravljanja poklica. Prošnjo je treba vložiti na pravosodno ministrstvo (Justice Authority), ki preveri izpolnjevanje predpisanih pogojev, med katerimi je tudi ustreznost prosilčeve univerzitetne izobrazbe. Po drugi strani pa se lahko prizna kvalifikacija, ki jo pridobi malteški državljan v tujini.

e) Avstrija

Sodno prakso lahko opravljajo osebe, ki so uspešno zaključile pravni študij v tujini, če obvladajo nemški jezik do te stopnje, da lahko sledijo poteku sodnega postopka. Sprejemanje teh oseb na sodno prakso poteka v skladu s finančnimi, kadrovske in prostorske možnosti.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona bo imel posledice v postopkih oziroma poslovanju javne uprave, saj se z njim predlaga določitev novega postopka priznavanja v tujini opravljenega izobraževanja in usposabljanja s področja prava za sprejem v sodniško pripravništvo in za pristop k pravniškemu državnemu izpitu, za katerega bo pristojno Ministrstvo za pravosodje.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Kdor bo želel na podlagi izobraževanja ali usposabljanja s področja prava, opravljenega v tujini, nastopiti sodniško pripravništvo ali pristopiti k opravljanju pravniškega državnega izpita, bo moral za priznanje svojega izobraževanja oziroma usposabljanja zaprositi pri Ministrstvu za pravosodje in ne več pri ministrstvu, pristojnem za visoko šolstvo.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlog zakona ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Predlog zakona ne bo imel posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Vlada oziroma resorno ministrstvo bo predstavilo zakon širši javnosti z objavo na spletu, posebna predstavitev sprejetega zakona ni predvidena.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Ministrstvo za pravosodje bo spremljalo izvajanje sprejetega zakona.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Druge tovrstne okoliščine niso podane.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

- spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen,
- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe,
- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,
- seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte),
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in

delovnih teles

- mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje,
- Tina Breclj, državna sekretarka na Ministrstvu za pravosodje,
- Darko Stare, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje in
- Andreja Lang, generalna direktorica Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. 83/03 – uradno prečiščeno besedilo, 111/07 in 40/12 – ZUJF) se v prvem odstavku 6. člena v 3. točki besedilo »končal enakovredno izobraževanje v tujini, priznano v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja« nadomesti z besedilom »v tujini končal primerljivo izobraževanje s področja prava, priznano v postopku po 6.a členu tega zakona ali v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja«.

2. člen

Za 6. členom se doda nov 6.a člen, ki se glasi:

»6.a člen

Za postopek priznavanja v tujini opravljenega izobraževanja in usposabljanja s področja prava za sprejem v sodniško pripravništvo in za pristop k pravniškemu državnemu izpitu (v nadaljevanju: postopek priznavanja) je pristojno ministrstvo, pristojno za pravosodje.

Postopek priznavanja se začne na pisno zahtevo kandidata, ki jo vloži na predpisanem obrazcu pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje.

Ministrstvo, pristojno za pravosodje, zahtevo iz prejšnjega odstavka posreduje v mnenje strokovno-posvetovalni komisiji, ki jo za oblikovanje mnenja v postopku priznavanja imenuje minister, pristojen za pravosodje, in je sestavljena iz dveh predstavnikov pravnih fakultet v Republiki Sloveniji, dveh predstavnikov sodstva in enega predstavnika ministrstva, pristojnega za pravosodje.

Ministrstvo, pristojno za pravosodje, po opravljenem postopku izda odločbo.

Stroški postopka priznavanja bremenijo kandidata.

Obrazec in dokumentacijo, ki jo mora kandidat priložiti v postopku priznavanja, natančnejši potek postopka priznavanja, stroške postopka priznavanja, ki bremenijo kandidata, in plačila, do katerih so upravičeni člani strokovno-posvetovalne komisije, določi minister, pristojen za pravosodje.

Za namen vodenja postopkov priznavanja in spremljanja stanja na tem področju vodi ministrstvo, pristojno za pravosodje, evidenco izdanih odločb o priznavanju, ki vsebuje naslednje podatke:

- podatke o zahtevi: zaporedna številka in datum vložitve zahteve;
- podatke o osebi, na katero se odločba nanaša: osebno ime, datum in kraj rojstva, državljanstvo ter naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča;
- podatke o izobraževanju s področja prava: ime listine o izobraževanju, država izdaje listine o izobraževanju in ime ustanove, ki je listino izdala;

- podatke o usposabljanju s področja prava, opravljenem v tujini po zaključenem izobraževanju s področja prava: subjekt, pri katerem je potekalo usposabljanje in trajanje usposabljanja;
- podatke o odločbi o priznavanju: datum in številka odločbe.«

3. člen

Za prvim odstavkom 18. člena se dodajo novi drugi, tretji in četrti odstavek, ki se glasijo:

»Ne glede na določbe zakona, ki ureja trg dela, se za sodniškega pripravnika iz prejšnjega odstavka plačuje prispevek delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti v višini, določeni v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost.

Sodniški pripravnik iz prvega odstavka tega člena, ki mu preneha pogodba o zaposlitvi na sodišču zaradi poteka časa, za katerega je bila sklenjena, nima pravice do odpravnine.

Sodniški pripravnik, ki opravlja sodniško pripravništvo volontersko, nima pravice do povračila stroškov v zvezi z delom.«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

4. člen

Določbe novega drugega, tretjega in četrtega odstavka 18. člena zakona se uporabljajo za sodniške pripravnike, ki na sodišču sklenejo pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o volonterskem opravljanju pripravništva po uveljavitvi tega zakona.

5. člen

Minister, pristojen za pravosodje, izda podzakonske akte iz šestega odstavka 6.a člena zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

6. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S predlogom spremembe 3. točke prvega odstavka 6. člena se ZPDI usklajuje z zakonodajo, ki ureja področje vrednotenja in priznavanja izobraževanja v primerih, ko so kandidati končali primerljivo izobraževanje v tujini. ZVPI namreč ne pozna več postopka ugotavljanja enakovrednosti tujih naslovov in nazivov s slovenskimi strokovnimi oziroma znanstvenimi naslovi in nazivi. Zaradi tega se ZPDI kot področni zakon, ki določa pogoje za sprejem za sodniškega pripravnika in za pristop k pravniškemu državnemu izpitu, dopolnjuje tako, da poleg dosedanjega pogoja, navedenega kot priznanje v tujini opravljenega izobraževanja v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja, določa tudi nov način ugotavljanja ustreznosti izobrazbenega pogoja za tiste, ki bodo želeli na podlagi tujega izobraževanja in usposabljanja v Republiki Sloveniji dokazati primernost svoje izobrazbe za sprejem v sodniško pripravništvo oziroma za pristop k pravniškemu državnemu izpitu. Ustreznost tujega izobraževanja in usposabljanja s področja prava se bo po novem ugotavljala v postopku, ki ga bo vodilo Ministrstvo za pravosodje kot resorno pristojno ministrstvo.

K 2. členu

S predlaganim novim 6.a členom zakona se določajo nekatera pravila postopka priznavanja v tujini opravljenega izobraževanja in usposabljanja s področja prava za sprejem v sodniško pripravništvo in za pristop k pravniškemu državnemu izpitu. Postopek priznavanja bo kot upravni postopek vodilo Ministrstvo za pravosodje. Začel se bo na podlagi zahteve kandidata, ki jo bo moral vložiti na predpisanem obrazcu. Kandidata bodo bremenili stroški postopka. Pred izdajo odločbe bo ministrstvo pridobilo mnenje strokovno-posvetovalne komisije, sestavljene iz dveh predstavnikov slovenskih pravnih fakultet, dveh predstavnikov sodstva in enega predstavnika ministrstva. Navedena komisija bo opravila vsebinsko presojo glede ustreznosti v tujini opravljenega izobraževanja s področja prava za sprejem v sodniško pripravništvo in v primeru, ko je bilo usposabljanje, kot ga predpisujeta 15. in 19.a člen ZPDI, opravljeno v tujini, tudi presojo ustreznosti tega usposabljanja za pristop k pravniškemu državnemu izpitu. Natančnejša pravila glede postopka priznavanja bo predpisal minister, pristojen za pravosodje.

K 3. členu

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 21/13; ZUTD-A) in ZDR-1 sta v zvezi z zaposlovanjem za določen čas in volonterskim pripravništvom delodajalcem naložila nekatera dodatna finančna bremena. ZUTD-A tako v drugem odstavku 39. člena določa, da delodajalec, ki sklene z delavcem pogodbo o zaposlitvi za določen čas, plačuje povišan prispevek delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti, in sicer v višini petkratnika zneska, določenega v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost, za ves čas trajanja zaposlitve za določen čas. V skladu z 79. členom ZDR-1 ima delavec, ki mu preneha pogodba o zaposlitvi za določen čas, pravico do odpravnine, razen v primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, če gre za nadomeščanje začasno odsotnega delavca, za opravljanje sezonskega dela, ki traja manj kot tri mesece v koledarskem letu, ali za opravljanje javnih del oziroma zaradi vključitve v ukrepe aktivne politike zaposlovanja v skladu z zakonom. Dalje se po določbi prvega odstavka 124. člena ZDR-1 v primeru volonterskega pripravništva za pripravnika po novem uporabljajo tudi določbe tega zakona o povračilu stroškov v zvezi z delom. Tako kot za celoten zakon tudi za navedene določbe ZDR-1 velja, da se v skladu z 2.

členom ZDR-1³ za delovna razmerja delavcev, zaposlenih v državnih organih, uporabljajo podrejeno, torej le pod pogojem, da poseben zakon njihovih delovnih razmerij ne ureja drugače.

Veljavni predpisi s področja sodniškega pripravništva zgoraj obravnavanih vprašanj posebej ne urejajo, kar pomeni, da navedene določbe ZUTD-A in ZDR-1 veljajo tudi glede sodniških pripravnikov. Vendar predlagatelj meni, da navedena finančna bremena delodajalcev v primeru sodniškega pripravništva niso primeren ukrep, saj v ničemer ne prispevajo niti k spodbujanju zaposlovanja za nedoločen čas, niti k izboljšanju dejanskega položaja volonterskih pripravnikov oziroma kandidatov za opravljanje volonterskega pripravništva, kar sta glavna cilja navedenih zakonskih določb.⁴ Sodniško pripravništvo se namreč od pripravništva po ZDR-1 bistveno razlikuje. Pripravništvo po ZDR-1 je opredeljeno kot zaposlitev, v okviru katere pripravnik prvič začne opravljati delo, ustrezno vrsti in ravni svoje strokovne izobrazbe⁵, medtem ko se sodniško pripravništvo lahko opravlja kadarkoli po pridobljeni zahtevani izobrazbi, ne glede na starost in predhodne delovne izkušnje posameznika. Obe vrsti pripravništva se razlikujeta tudi po namenu. Pripravništvo po ZDR-1 se opravlja z namenom, da se pripravnik usposobi za samostojno opravljanje dela v delovnem razmerju, sodniško pripravništvo kot del pripravništva po ZPDI pa zaradi usposabljanja za opravljanje pravosodnih funkcij in pravosodnih poklicev ter drugih del, za katere se z zakonom zahteva kot pogoj pravniški državni izpit⁶. To pomeni, da se sodniški pripravnik ne usposablja za samostojno opravljanje dela na konkretnem delovnem mestu, kar je sicer namen pripravništva po ZDR-1, temveč gre pri sodniškem pripravništvu za usposabljanje kot pripravo za pristop na pravniški državni izpit.⁷ Posledično je trajanje pripravništva po ZPDI omejeno na dve leti in je v skladu s tem tudi delovno mesto sodniškega pripravnika določeno kot delovno mesto za določen čas, za čas do izpolnitve pogojev za pristop k opravljanju pravniškega državnega izpita. Delovno mesto sodniškega pripravnika zato po svoji naravi (tako po namenu, kot tudi po vsebini) ne more biti sklenjeno za nedoločen čas in ga v

³ Prvi odstavek 2. člena ZDR-1: »Če ni s posebnim zakonom drugače določeno, ureja ta zakon tudi delovna razmerja delavcev, zaposlenih v državnih organih, v lokalnih skupnostih in v zavodih, drugih organizacijah ter zasebnikih, ki opravljajo javno službo.«

⁴ Gl. Predlog Zakona o delovnih razmerjih, objavljen na naslednji spletni strani Državnega zbora:

<http://imss.dz-rs.si/imis/3756b75a6de363f6b0c8.pdf> ,

amandma k 79. členu, objavljen na naslednji spletni strani:

<http://www.dz->

[rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=C12565D400354E68C1257B0B003982E0&db=kon_zak&mandat=VI&tip=doc](http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=C12565D400354E68C1257B0B003982E0&db=kon_zak&mandat=VI&tip=doc) ,

obrazložitev k 124. členu, ter amandma k 124. členu, objavljen na naslednji spletni strani:

<http://www.dz->

[rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=C12565D400354E68C1257B0B003DDA4A&db=kon_zak&mandat=VI&tip=doc](http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=C12565D400354E68C1257B0B003DDA4A&db=kon_zak&mandat=VI&tip=doc)

ter Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela, objavljen na naslednji spletni strani Državnega zbora:

<http://imss.dz-rs.si/imis/c2fa66ba0e1681904c7e.pdf> ,

amandma za novi 47.b člen, objavljen na naslednji spletni strani:

<http://www.dz->

[rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=C12565D400354E68C1257B19004FB01B&db=kon_zak&mandat=VI&tip=doc](http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=C12565D400354E68C1257B19004FB01B&db=kon_zak&mandat=VI&tip=doc)

⁵ 120. člen ZDR-1: »Z zakonom ali kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti se lahko določi, da sklene pogodbo o zaposlitvi kot pripravnik, kdor prvič začne opravljati delo, ustrezno vrsti in ravni svoje strokovne izobrazbe, ter z namenom, da se usposobi za samostojno opravljanje dela v delovnem razmerju.«

⁶ Prvi odstavek 1. člena ZPDI: »Ta zakon ureja pripravništvo po pridobljenem strokovnem naslovu magister prava ali univerzitetni diplomirani pravnik zaradi usposabljanja za opravljanje sodniške funkcije in funkcije državnega tožilca, poklica odvetnika in notarja oziroma za opravljanje drugih del, za katere se z zakonom zahteva kot pogoj pravniški državni izpit, ter določa način in pogoje, pod katerimi lahko magistri prava in univerzitetni diplomirani pravniki neposredno pristopijo k opravljanju pravniškega državnega izpita brez opravljanja pripravništva po tem zakonu.«

⁷ Tako tudi Ustavno sodišče v sklepu št. U-I-174/10-11 in Up-944/10-7 z dne 1. 3. 2012, tč. 10 do 12 obrazložitve.

takšno obliko tudi ni mogoče spremeniti.

Zgoraj navedene specifične značilnosti sodniškega pripravništva, zaradi katerih se sodniško pripravništvo po vsebini, namenu in trajanju bistveno razlikuje od pripravništva po ZDR-1, veljajo tako v primeru, ko se sodniško pripravništvo opravlja v delovnem razmerju na sodišču, kot v primeru, ko se to pripravništvo opravlja v okviru delovnega razmerja pri drugem delodajalcu oziroma volontersko. Pri tem pa je treba dodati, da sodniški pripravniki, ki opravljajo pripravništvo v okviru delovnega razmerja pri drugem delodajalcu oziroma volontersko, v času obveznega usposabljanja na sodišču izvajajo le tiste dejavnosti, ki so opredeljene v programu obveznega usposabljanja z namenom priprave za pristop k pravniškemu državnemu izpitu. Na ta način niso vključeni v druge poslovne procese, ki se izvajajo na sodiščih, saj dejansko zasledujejo pretežno le svoj interes, ki je v usposabljanju za opravljanje pravniškega državnega izpita. Zaradi navedene posebnosti se volontersko sodniško pripravništvo še dodatno razlikuje od volonterskega pripravništva po ZDR-1.

Na podlagi navedenega predlagatelj meni, da je treba na področju sodniškega pripravništva izrecno izključiti veljavnost obravnavanih določb ZUTD-A in ZDR-1, saj te določbe po eni strani v ničemer ne prispevajo k preprečevanju oziroma omejevanju sklepanja pogodb o zaposlitvi za določen čas in omejevanju volonterskega pripravništva, po drugi strani pa zaradi skoraj zaustavljenega sprejemanja novih sodniških pripravnikov celo otežujejo položaj oseb, ki želijo opravljati pripravništvo po ZPDI ter na ta način izpolniti pogoje za pristop k pravniškemu državnemu izpitu. S predlaganimi spremembami se na obravnavanem področju ponovno vzpostavlja stanje, ki je veljalo pred uveljavitvijo ZUTD-A in ZDR-1 (12. 4. 2013).

K 4. členu

V izogib morebitnim dilemam glede uporabe novih določb 18. člena zakona se predlaga ureditev, v skladu s katero se bodo te določbe uporabljale le za sodniške pripravnike, ki bodo sklenili delovno razmerje na sodišču oziroma pogodbo o volonterskem opravljanju pripravništva na sodišču po uveljavitvi tega zakona.

K 5. členu

S prehodno določbo se predlaga 6-mesečni rok za izdajo podzakonskih aktov iz šestega odstavka novega 6.a člena zakona.

K 6. členu

Določa se 15-dnevni *vacatio legis*.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

6. člen

Sodniški pripravnik je lahko, kdor:

1. je državljan države članice Evropske unije in aktivno obvlada slovenski jezik,
2. je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,
3. ima v Republiki Sloveniji pridobljen naslednji strokovni naslov oziroma je končal enakovredno izobraževanje v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja:
 - strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik,
 - strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava,
 - strokovni naslov magister prava na podlagi enovitega magistrskega študijskega programa.

Magister prava je lahko sodniški pripravnik, če izkaže, da je izdelal diplomsko oziroma magistrsko nalogo in da je opravil izpite iz temeljnih pravnih znanj:

- na civilnopravnem področju, vsaj uvod v civilno pravo, splošni deli obligacijskega, gospodarskega in mednarodno-zasebnega prava, vključno s civilnim procesnim pravom,
- na kazenskopravnem področju, vsaj splošni deli kazenskega prava, vključno s kazenskim procesnim pravom,
- na delovnopravnem področju, vsaj splošni deli delovnega prava s temelji prava socialne varnosti,
- na javnopravnem področju, vsaj splošni deli ustavnega, upravnega in mednarodnega prava ter prava Evropske unije, vključno z upravnim postopkom in upravnim sporom ter
- na temeljnem pravnem področju, vsaj uvod v pravoznanstvo s temelji metodologije vrednotenja v pravu.

Obseg temeljnih pravnih znanj iz prejšnjega odstavka podrobneje določi minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom, h kateremu da predhodno soglasje sodni svet.

Sodniški pripravnik je lahko tudi državljan države, ki ni članica Evropske unije, če aktivno obvlada slovenski jezik in izpolnjuje druge pogoje iz prejšnjih odstavkov in če obstaja pravna in dejanska vzajemnost z državo, katere državljan je.

18. člen

Sodniški pripravnik, ki je sklenil delovno razmerje na sodišču, prejema v času pripravništva plačo ter ima druge pravice in obveznosti, ki so s predpisi določene za javne uslužbence na sodiščih.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije predlaga, da Državni zbor predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravniškem državnem izpitu obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevno uskladitev zakona z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (Uradni list RS, št. 87/11, 97/11 - popr. in 109/12) in za manj zahtevno dopolnitev zakona, ki je natančneje pojasnjena v zgornjem gradivu.

VI. PRILOGE

/